

Halász Ignác mesegyűjtése Arjeplogból és Hattfjelldalenből

Halász Ignác lappföldi utazásain jelentős folklórananyagot gyűjtött. Az első útja 1884-ben még nem volt sikeres, de a következő két expedíción (1886, 1891) elképesztő mennyiségű mesét sikerült lejegyeznie. Halász szerette volna a déli számi mesekincset teljes terjedelmében feltárni.

Halász elsősorban pitei, ill. az attól délre eső területeken gyűjtött. 1886-os útján eljutott Hattfjelldalenbe, ahol az adatközlője a húszéves Ole Samuel Bendiksen volt, öt évvel később, Saltdalenben pedig Else Britta Andersen. Halász gyűjtése többféle meseműfajt képvisel a számi állatmesehagyomány legfontosabb csoportjának tekintett rókatündérmeséktől a varázsmesékig. A meséket Jakob Grimm óta a mitológia lehetséges forrásának, a nyelv és a kultúra tiszta megnyilvánulásának tekintették.

A Halász gyűjtőterületén végzett többi adatfelvétel főleg valamilyen skandináv nyelven készült, és ilyen nyelven is publikálták őket, Halász viszont a számi anyagot magyar fordítással adta közre. Az ő gyűjteménye egyedülálló, gazdag anyaga betekintést ad a piteszámi elbeszélési stílusba, még ha csak egy családra korlátozódva is.

Kulcsszavak: pitei lapp, Halász Ignác, mesegyűjtés, mesekatalógus.

HANS-HERMANN BARTENS